

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE MIASTA I GMINY KOLBUSZOWA NA 2023 ROK.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest oparty na art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r., poz. 1119 z późn.zm.). Obowiązek ten wynika także z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz.2050 z późn.zm.).

Zgodnie z ich treścią zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu. Priorytetem powinna być również działalność profilaktyczna, wychowawcza i informacyjna, ograniczanie dostępności do alkoholu, leczenie, rehabilitacja oraz reintegracja osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Przy opracowaniu PROGRAMU uwzględnione zostały wskazówki wynikające z *Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.*

Samorządy lokalne są m.in. zobowiązane do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w Polsce obejmujących m.in. promocję zdrowia psychicznego, promocję zdrowego stylu życia, informowanie o szkodliwości środków odurzających i substancji psychotropowych oraz działalność interwencyjną. Program obejmuje także problematykę uzależnień behawioralnych.

Finansową podstawę realizacji programu stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie miasta i gminy Kolbuszowa może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów uzależnień po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W zależności od charakteru

zgłaszanych zmian wymagane są także opinie innych organów oraz stosowna uchwała Rady Miejskiej w Kolbuszowej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej oraz innych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień behawioralnych powinien szczególnie nacisk położyć na dzieci i młodzież, gdyż są grupą wymagającą intensywnych oddziaływań profilaktycznych. Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu.

Nie przeprowadzono pełnej diagnozy potrzeb środowiska. Wzięto jednak pod uwagę informacje zwrotne uzyskane podczas rozmów z niektórymi nauczycielami, dyrektorami szkół i przedszkoli miasta i gminy Kolbuszowa oraz informacje zgłaszane przez członków Komisji i przedstawicieli różnych instytucji uczestniczących w realizacji procedury Niebieskiej Karty.

I. CELE PROGRAMU

- 1) rozpoznawanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia negatywnych skutków uzależnień,
- 2) psychoedukacja, w tym informowanie o zdrowotnych, społecznych i prawnych konsekwencjach nadużywania oraz podejmowania innych zachowań ryzykownych,
- 3) w celu poprawy bezpieczeństwa środowiska rodzinnego, przeciwdziałanie aktom przemocy domowej i środowiskowej,
- 4) promocja zdrowego stylu życia, adresowana przede wszystkim do dzieci i młodzieży,
- 5) aktywizowanie środowisk prowadzących działalność sprzyjającą promowaniu stylu życia wolnego od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych i patologicznych zachowań,
- 6) współpraca z placówkami prowadzącymi terapie i motywowanie osób uzależnionych do podejmowania leczenia odwykowego,
- 7) wsparcie osób współuzależnionych,
- 8) objęcie pomocą jak największej grupy odbiorców / dzieci i młodzieży/ oraz ich rodziców i nauczycieli.

II. ZADANIA I DZIAŁANIA PROGRAMOWE

1 . Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia:

- A. Współfinansowanie organizacji i realizacji lokalnych działań profilaktycznych na szczeblu gminnym oraz udział w ogólnopolskich kampaniach.
- B. Zabezpieczenie środków finansowych na realizację programów, przedstawień teatralnych, spektakli, koncertów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, spotkań z osobami dającymi świadectwo wyjścia z różnego rodzaju nałogów.
- C. Współorganizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego poprzez upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży oraz współfinansowanie organizacji konkursów i imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym popularyzujących zdrowy styl życia.
- D. Wspieranie inicjatyw formalnych grup młodzieżowych, stowarzyszeń oraz innych podmiotów propagujących zdrowy styl życia. Udzielanie im porad oraz dofinansowania do zorganizowanych wyjazdów, imprez, kampanii, konkursów. Upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i szeroko pojętej profilaktyki.
- E. Zapewnienie pomocy finansowej dla podmiotów organizujących i prowadzących zajęcia podczas trwania wypoczynku zimowego i letniego w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i oświatowych, w czasie których realizowane będą programy profilaktyczne.
- F. Współfinansowanie szkoleń osób podnoszących kwalifikacje zawodowe w zakresie profilaktyki obejmującej problematykę uzależnień, przemocy itp. w szczególności dla członków GKRPA, nauczycieli i pedagogów szkolnych, pracowników MOPS i świetlic oraz straży miejskiej.
- G. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.*, w tym prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy kierowanie wniosków do organów ścigania i podejmowanie działań w kierunku wygaszenia zezwolenia na sprzedaż alkoholu.
- H. Kontynuowanie współpracy z lokalnymi mediami w zakresie podejmowania działań w obszarze profilaktyki uzależnień i promowania postaw prozdrowotnych na terenie miasta i gminy Kolbuszowa.
- I. Zorganizowanie regionalnej konferencji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi.

J. Wznowienie prenumeraty specjalistycznych publikacji z których /w poprzednich latach/ korzystali członkowie GKRPA.

K. Kontrola punktów sprzedaży alkoholu, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu takich produktów jak alkohol czy wyroby tytoniowe – szczególnie tych, gdzie wpływają informacje o możliwości naruszania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nacisk powinien być kładziony również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów przez sprzedawców w razie próby zakupu tych używek.

UWAGI:

- O skuteczności programów profilaktycznych przesądza potrzeba cyklicznie powtarzających się systemowych działań wychowawczych. Optymalna ilość czasu na zrealizowanie działań programowych powinna wynosić 10–15 godzin w roku.
- Skuteczne strategie profilaktyczne to trening kompetencji psychospołecznych, czyli nauka: radzenia sobie z emocjami i stresem; porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji interpersonalnych; podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów; twórczego i krytycznego myślenia; samoświadomości i empatii.
- W przypadku dzieci i młodzieży zasadne jest podniesienie poziomu wiedzy dotyczącej zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz mechanizmu uzależnienia od czynności, w tym: psychoedukacja w zakresie problematyki uzależnień behawioralnych, rozwijanie świadomości zagrożenia jakim jest nadmierne zaangażowanie multimedialne.

2. Działania na rzecz osób z problemem uzależnień:

A. W ramach dyżurów członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w prowadzonym punkcie informacyjno - interwencyjnym, przeprowadzanie rozmów o charakterze wspierającym z osobami wezwanymi, co do których istnieje prawdopodobieństwo, że mogą być osobami uzależnionymi. Motywowanie do podjęcia terapii, specjalistycznego leczenia odwykowego, udziału w grupach wsparcia, itp.

- B. Prowadzenie porad telefonicznych w czasie trwania dyżurów Komisji w każdy wtorek. Propagowanie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej oraz w lokalnej prasie informacji w w/w sprawie.
- C. Finansowanie pobytu w Izbie Wytrzeźwień w Rzeszowie osób w stanie nietrzeźwym dowiezionych z terenu miasta i gminy Kolbuszowa (dotyczy nieściągalnych wierzytelności w trybie egzekucji), zgodnie z zawartym porozumieniem. Zapraszanie na rozmowy motywujące do podjęcia terapii /w ramach pełnionych dyżurów/.
- D. Współpraca z policją, służbą zdrowia, pracownikami miejsko - gminnego ośrodka pomocy społecznej, ośrodka interwencji kryzysowej, szkół i placówek oświatowych i poradni psychologiczno - pedagogicznej w celu zwiększenia skuteczności interwencji wobec zachowań osób znajdujących się pod wpływem alkoholu, w ramach procedury Niebieskiej Karty oraz innych przestępstw i wykroczeń popełnionych przez sprawców będących pod wpływem środków psychoaktywnych.
- E. Kierowanie osób nadużywających alkohol zgodnie z art. 24 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.* na badanie przez biegłych : psychologa i psychiatrę. Ponoszenie kosztów dotyczących sporządzanych przez nich opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- F. Na podstawie art. 26 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.* kierowanie wniosków do Sądu i Prokuratury o zobowiązanie do leczenia odwykowego w placówce ambulatoryjnej lub oddziale stacjonarnym. Pokrywanie związanych z tym kosztów sądowych.
- G. Kontynuowanie działania punktu konsultacyjnego w Domu Wsparcia Rodziny, który oferuje kompleksową pomoc doradczą i terapeutyczną dla dzieci, młodzieży i dorosłych uwikłanych w problematykę uzależnień - 2 x w miesiącu. Finansowanie dyżurów specjalisty z zakresu diagnozy i terapii uzależnień.

3. Działania na rzecz rodzin z problemem uzależnień i przemocy

- A. Udział członków GKRPA w grupach roboczych związanych z procedurą Niebieskiej Karty - realizowanie zadań wyznaczonych przez grupę.
- B. W ramach dyżurów członków GKRPA prowadzenie rozmów o charakterze wspierającym z osobami wezwanymi i zgłaszającymi się dobrowolnie (w poszukiwaniu pomocy). Motywowanie ich do korzystania z terapii i pomocy

psychologicznej. Zachęcanie do korzystania z pomocy terapeutycznej rodzin z problemem uzależnień i przemocy, motywowanie do udziału w grupach wsparcia, zasięgnięcia porad prawnych.

- C. Dofinansowanie działalności jadłodajni funkcjonującej pod patronatem "CARITAS" w Kolbuszowej oraz Świetlicy przy Domu Wsparcia Rodziny, a także innych form wsparcia rodzin będących w potrzebie i profilaktyki uzależnień realizowanych przez tego typu organizacje.

4. Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające podstawową wiedzę na temat problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie, zgodnie z wymaganiami *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.* oraz zgodnie z zaleceniami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- A. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie z zapisami *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.* należy:

- a) podejmowanie działań zmierzających do podjęcia terapii odwykowej przez osobę uzależnioną,
- b) kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- c) organizowanie szkoleń dla osób prowadzących detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych oraz działalność gastronomiczną, zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami,
- d) wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w Kolbuszowej dla przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- e) opiniowanie wniosków dotyczących przyjmowania do wykonania szczegółowych zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie miasta i gminy Kolbuszowa

- B. Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywają się 1 raz w miesiącu. W wyjątkowej sytuacji, w zależności od potrzeb, dopuszcza się zwołanie dodatkowego posiedzenia.

Członkowie GKRPA pełnią dyżury w punkcie informacyjno - interwencyjnym dla osób z problemem uzależnień, z terenu gminy Kolbuszowa w każdy roboczy wtorek. W przypadku trudnych spraw dyżury będą pełnione przez dwóch członków Komisji w celu skuteczniejszej pomocy czy interwencji, a także zapewnienia bezpieczeństwa osób dyżurujących.

- C. Wynagrodzenie brutto dla przewodniczącego i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej wynosić będzie :

- za udział w posiedzeniu Komisji :

    w kwocie 290 złotych (brutto) – dla Przewodniczącego Komisji,

    w kwocie 270 złotych (brutto) – dla członków Komisji

- za pełnienie dyżuru - w kwocie 270 złotych (brutto),

- za wykonywanie innych prac (np. kontrolach, itp.) w Komisji - w kwocie 270 złotych (brutto)

Sporządziła: GKRPA w Kolbuszowej w dniu 18 listopada 2022 r.